

- Τα είδη του μορίου *άν*
- Την παρατακτική και την υποτακτική σύνδεση προτάσεων
- Τις δευτερεύουσες ονοματικές και επιρρηματικές προτάσεις (είδη, εισαγωγή, συντακτική θέση).

ΕΣΠΕΡΙΝΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ

Από το διδακτικό βιβλίο «Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου» των Ν. Μπεζαντάκου, Β. Χαραλαμπίκου κ.ά, δε θα διδαχθούν οι ενότητες 2, 3, 5, 7, 10, 11 και 12. Οι υπόλοιπες ενότητες θα διδαχθούν μία (1) ώρα την εβδομάδα κατά την περίοδο “Σεπτέμβριος - 15 Μαρτίου” ως ακολούθως:

ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ				
	ΣΚΟΠΟΣ	ΜΕΣΟ	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ
	Να διερευνήσουν οι εκπαιδευτικοί σε ποιο βαθμό οι μαθητές/τριες τους διαθέτουν τις γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται για την κατάκτηση των	Δοκιμασία – τεστ που περιλαμβάνει κείμενο και ερωτήσεις επιλογής των διδασκόντων.	Επιλέγονται ερωτήσεις που αποτιμούν τον βαθμό κατανόησης του κειμένου αλλά και κατάκτησης βασικών γνώσεων του συστήματος της α.ε. (λεξιλογικών, ετυμολογικών, μορφολογικών, συντακτικών). Σύμφωνα με τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα της Α΄ και της Β΄ Γυμνασίου, αυτές αφορούν κυρίως: 1. Στην αναγνώριση μέσα στο κείμενο ή/και στην παραγωγή τύπων: - ουσιαστικών και επιθέτων της α΄, β΄ και γ΄ κλίσης	1

	<p>νέων στόχων μάθησης, ώστε να προσαρμόσουν κατάλληλα τις διδακτικές και μαθησιακές διαδικασίες.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - οριστικής, υποτακτικής και προστακτικής ε.φ. και μ.φ. του <i>είμι</i> και βαρύτονων ρημάτων - των προσωπικών αντωνυμιών, της δεκτικής αντωνυμίας <i>οὗτος, αὕτη, τοῦτο</i>, της ερωτηματικής αντωνυμίας <i>τίς/τί</i>, της αόριστης αντωνυμίας <i>τίς/τί</i> και των αναφορικών αντωνυμιών <i>ὅς, ἥ, ὃ</i> και <i>ὅστις, ἧτις, ὃ τι</i> <p>2. Στη δομή της απλής πρότασης και στην επισήμανση άμεσων - έμμεσων αντικειμένων και ονοματικών προσδιορισμών</p> <p>3. Στην παραγωγή και στη σύνθεση λέξεων.</p> <p>Σημ: Η αναγνώριση τύπων της α.ε. που δεν έχουν επιβιώσει στη ν.ε. προτείνεται να γίνει με τη μορφή ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής, συμπλήρωσης κενών και αντιστοίχισης, ενώ η παραγωγή τύπων που έχουν επιβιώσει στη ν.ε. με ασκήσεις μετασχηματισμού τους εντός φράσεων ως προς τον αριθμό, τη φωνή, τον χρόνο, την πτώση.</p>		
ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΕΔΩΣΗ ΓΝΩΣΗΣ – ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ					
ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΚΕΙΜΕΝΑ	ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ - ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ, ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ

1 ^η	<p>1. Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες μια άλλη εκδοχή του μύθου για την Ελένη και τον Τρωικό πόλεμο.</p> <p>2. Να διαμορφώσουν άποψη για τα πραγματικά αίτια του Τρωικού πολέμου.</p> <p>3. Να αξιολογήσουν την άποψη του Ηροδότου σχετικά με τον Τρωικό πόλεμο.</p> <p>4. Να αποκωδικοποιήσουν τις συντακτικές - νοηματικές σχέσεις που συνεχουν το κείμενο, ώστε να</p>	<p>1. Το κείμενο της ενότητας (σελ. 8 σχ. βιβλίου)</p> <p>- Τα γλωσσικά σχόλια της σελ. 9 αξιοποιούνται στη διδακτική πράξη μερικώς με στόχο την κατανόηση του περιεχομένου του κειμένου και την απόδοσή του στη ν.ε.</p> <p>- Συζητούνται οι ιδέες και τα νοήματα του κειμένου με αξιοποίηση ή/και εμπλουτισμό των ερωτήσεων της σελ. 10 και αξιοποίηση των παράλληλων κειμένων της σελ. 100 και των ερωτήσεων που τα συνοδεύουν (σελ. 101). Μπορεί ως αφόρμηση της διδασκαλίας να επιλεγεί το πρώτο παράλληλο κείμενο (απόσπασμα από το ποίημα <i>Ελένη</i> του Γ. Σεφέρη).</p> <p>- Για τις εκδοχές του μύθου της Ελένης μπορεί να αξιοποιηθεί σχετικό κείμενο που επισυνάπτεται στα ερμηνευτικά σχόλια του εμπλουτισμένου βιβλίου μαθητή στο Ψηφιακό Σχολείο: http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C106/502/3268,13323/</p>	<p>1. Λεξιλόγιο</p> <p>Οι μαθητές/τριες επισημαίνουν στο κείμενο λέξεις που απαντούν και στη ν.ε., βρίσκουν ομόρριζες τους και σχηματίζουν προτάσεις.</p> <p>2. Ετυμολογικά, γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα Επιλέγονται τα φαινόμενα τα οποία οι εκπαιδευτικοί κρίνουν ότι χρήζουν επανάληψης και εμπέδωσης από τους/τις μαθητές/τριες βάσει των αποτελεσμάτων της διαγνωστικής αξιολόγησης.</p>	<p>Οι εκπαιδευτικοί αξιοποιούν πρωτίστως τα κείμενα, για να υπηρετήσουν τους στόχους που έχουν θέσει βάσει της διαγνωστικής αξιολόγησης.</p> <p>Από τις σελ. 11-13 του σχ. βιβλίου επιλέγουν από τις επαναληπτικές ασκήσεις εκείνες που υπηρετούν τους στόχους αυτούς.</p>	4
----------------	---	---	--	--	---

	<p>μπορούν να το αποδώσουν στη ν.ε.</p> <p>5. Να εμπεδώσουν ύλη που έχουν διδαχθεί σε ετυμολογικό και μορφοσυντακτικό επίπεδο στην Α΄ και στη Β΄ Γυμνασίου.</p>	<p>2. Το κείμενο που επέλεξε ο/η εκπαιδευτικός για τη διαγνωστική αξιολόγηση μπορεί να αξιοποιηθεί στο πλαίσιο της επανάληψης.</p>			
2 ^η	Δε θα διδαχθεί				
3 ^η	Δε θα διδαχθεί				
4 ^η	<p>1. Να αντιδιαστείλουν οι μαθητές/τριες τα πλεονεκτήματα της ειρήνης προς τις ολέθριες συνέπειες που επιφέρει ο πόλεμος.</p> <p>2. Να προσδιορίσουν το</p>	<p>Το κείμενο της ενότητας (σελ. 30 σχ. βιβλίου)</p> <p>- Τα γλωσσικά σχόλια της σελ. 31 αξιοποιούνται στη διδακτική πράξη επιλεκτικά, με στόχο την κατανόηση του περιεχομένου του κειμένου και την απόδοσή του στη ν.ε.</p> <p>- Προτείνεται προσέγγιση του κειμένου μέσα από τον εντοπισμό λέξεων</p>	<p>1. Λεξιλόγιο – Ετυμολογικά.</p> <p>Με αφορμή τα κείμενα (της ενότητας και τα παράλληλα), οι εκπαιδευτικοί ασκούν τους/τις μαθητές/τριες στην παραγωγή και στη σύνθεση, καθώς και στην αναζήτηση ετυμολογικά συγγενών λέξεων.</p> <p>Δε θα διδαχθεί το Β΄ μέρος (σελ. 33-34 του σχ. βιβλίου) ως έχει.</p>		4

<p>είδος και τον σκοπό του κειμένου και να επισημάνουν τις λεξιλογικές και υφολογικές επιλογές του ρήτορα που υπηρετούν τον σκοπό αυτό.</p> <p>3. Να δώσουν τη δική τους μεταφραστική εκδοχή.</p> <p>4. Να ασκηθούν στην παραγωγή και στη σύνθεση λέξεων στην α.ε. και στη ν.ε. και να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους.</p> <p>5. Να εμπεδώσουν τη σημασία, τις χρήσεις και τον σχηματισμό της ευκτικής ε.φ. και μ.φ. των βαρύτονων</p>	<p>συναισθηματικά φορτισμένων και ζευγών αντίθετων εικόνων.</p> <p>- Συζητούνται οι ιδέες και τα νοήματα του κειμένου με αξιοποίηση ή/και εμπλουτισμό των ερωτήσεων της σελ. 32 και αξιοποίηση των παράλληλων κειμένων των σελ. 102-104, καθώς και των ερωτήσεων που τα συνοδεύουν.</p> <p>Για επέκταση ή εμπλουτισμό της παραδοσιακής διδασκαλίας, βλ. το σενάριο «Ισοκράτους, Περί ειρήνης: οι μαθητές/τριες μιλούν για την ειρήνη» στο αποθετήριο εκπαιδευτικών σεναρίων «Πρωτέας»: http://proteas.greek-language.gr/scenario.html?sid=1593</p>	<p>2. Γραμματική.</p> <p>Η β' τάξη συνηρημένων ρημάτων (σελ. 34-37) δε θα διδαχθεί.</p> <p>Με δεδομένο ότι η ευκτική είναι έγκλιση που δεν απαντά στη ν.ε., κρίνεται σκόπιμη η εμπέδωσή της ξεχωριστά από τις υπόλοιπες εγκλίσεις που διδάσκονται στη Β' Γυμνασίου και οι οποίες παρουσιάζουν μορφικές και λειτουργικές αντιστοιχίες με τις ομώνυμες εγκλίσεις της ν.ε.</p> <p>- Με αναφορά στους τύπους «έξαρκέσειεν» και «γιγνοίμεθα», ο/η εκπαιδευτικός καθοδηγεί σταδιακά τους/τις μαθητές/τριες στην εξοικείωση με τις σημασίες, τις χρήσεις και τον σχηματισμό της ευκτικής. Πιο συγκεκριμένα:</p> <p>- Αξιοποιώντας το σχολικό <i>Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής</i>, οι μαθητές/τριες επισημαίνουν τη σημασία και τις χρήσεις της ευκτικής και μελετούν σχετικά παραδείγματα. Είναι σημαντικό να δοθεί έμφαση στα παραδείγματα της ν.ε. και να</p>	<p>Στην περίπτωση της ευκτικής, έμφαση δίνεται σε ασκήσεις</p>	
--	--	--	--	--

	ρ. της α.ε., σε σχέση και με σημασιολογικά αντίστοιχες γλωσσικές μορφές της ν.ε.		<p>γίνουν αντιπαραθετικές επισημάνσεις.</p> <p>- Αξιοποιώντας τη σχολική <i>Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής</i>, οι μαθητές/τριες εξοικειώνονται με τον σχηματισμό της ευκτικής με την εξής πορεία: α) ευκτική ενεστώτα, μέλλοντα και αορίστου βαρύτονων ρ. ε.φ., β) ευκτική ενεστώτα, μέλλοντα και αορίστου βαρύτονων ρ. μ.φ., γ) ευκτική ενεστώτα και μέλλοντα του ρ. <i>είμι</i> και ευκτική παρακειμένου βαρύτονων ρ. ε.φ. και μ.φ.</p> <p>- Ο/η εκπαιδευτικός με βάση τον τύπο «έξαρκέσειεν» μπορεί να αναφερθεί και στους πιο εύχρηστους αιολικούς τύπους (σε -ειας, -ειεν, -ειαν) για το β' και γ' ενικό και για το γ' πληθυντικό πρόσωπο ευκτικής αορίστου ε.φ.</p>	που ζητούν αναγνώριση τύπων (με ασκήσεις πολλαπλής επιλογής, αντιστοίχισης, συμπλήρωσης κενών) και όχι παραγωγή.	
5 ^η	Δε θα διδαχθεί				
6 ^η	1. Να αναγνωρίσουν οι μαθητές/τριες την παιδευτική αξία που απέδιδαν οι Αρκάδες και γενικά οι αρχαίοι	Το κείμενο της ενότητας (σελ. 44 σχ. βιβλίου) - Ως αφόρμηση ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να	1. Λεξιλόγιο – Ετυμολογικά. - Με αφορμή τα κείμενα (της ενότητας και τα παράλληλα), οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εστιάσουν στον εμπλουτισμό του λεξιλογίου των μαθητών/τριών,		4

<p>Έλληνες στη μουσική.</p> <p>2. Να συσχετίσουν τη σημασία και τον ρόλο της μουσικής στον αρχαίο κόσμο με τη θέση της στις μεταγενέστερες εποχές με έμφαση στη σημερινή.</p> <p>3. Να αποδώσουν το περιεχόμενο του κειμένου στη ν.ε.</p> <p>4. Να ασκηθούν στην παραγωγή και στη σύνθεση λέξεων στην α.ε. και στη ν.ε. και να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους.</p> <p>5. Να εξοικειωθούν με τον σχηματισμό του αορίστου β' ε.φ. και μ.φ., προβαίνοντας σε</p>	<p>αξιοποιήσει Ηχογραφήσεις αρχαίας ελληνικής μουσικής: http://www.mmb.org.gr/page/default.asp?id=4129&la=1</p> <p>- Τα γλωσσικά σχόλια της σελ. 45 αξιοποιούνται στη διδακτική πράξη επιλεκτικά, με στόχο την κατανόηση του περιεχομένου του κειμένου και την απόδοσή του στη ν.ε.</p> <p>- Προτείνεται διαγραμματική απεικόνιση του περιεχομένου του κειμένου με άξονες τα υποκείμενα «οί παῖδες» (αναδεικνύονται οι συγκεκριμένες δραστηριότητες των Αρκάδων) και «οί πάλοι» (αιτιολογείται το ενδιαφέρον των Αρκάδων</p>	<p>αξιοποιώντας κυρίως λέξεις που έχουν σχέση με την τέχνη (μουσικήν, χορεύουσι, θεάτροις κτλ.). Η παραγωγή, η σύνθεση και η αναζήτηση ετυμολογικά συγγενών λέξεων ενδείκνυται στην περίπτωση αυτή.</p> <p>- Προτείνεται η αξιοποίηση του σχολικού <i>Λεξικού της Αρχαίας Ελληνικής</i>, αλλά και ηλεκτρονικών λεξικών της <i>Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα</i>: http://www.greek-language.gr/greekLang/index.html</p> <p>Δε θα διδαχθεί το Β' μέρος (σελ. 47 του σχ. βιβλίου) ως έχει.</p> <p>2. Γραμματική</p> <p>Αόριστος β'</p> <p>Με επισήμανση των τύπων των κειμένων (αναφοράς και παράλληλων) «παρειαγαγεῖν» και «εὔρον», ο/η εκπαιδευτικός καθοδηγεί σταδιακά τους/τις μαθητές/τριες στην εξοικείωση με τον σχηματισμό και την κλίση του αορίστου β' ε.φ. και μ.φ.. Εντοπίζονται οι ομοιότητες με τις καταλήξεις ενεστώτα και παρατατικού</p>	<p>Ενδεικτικά: Σελ. 51: 2, 3</p>	
---	--	--	--------------------------------------	--

	<p>συγκριτικές παρατηρήσεις με τη ν.ε., καθώς και την κλίση των ουσιαστικών ή γυνή και ό παῖς.</p>	<p>και αναδεικνύονται τα οφέλη της μουσικής παιδείας).</p> <p>- Για την καλύτερη νοηματική προσπέλαση του κειμένου, εκτός από τις ερωτήσεις της σελ.46 και όσες ο/η εκπαιδευτικός διατυπώσει συμπληρωματικά ή εναλλακτικά, συνιστάται και η αξιοποίηση των παράλληλων κειμένων των σελ. 105-106, καθώς και των ερωτήσεων που τα συνοδεύουν (σελ. 107).</p> <p>Για την ανάδειξη της διαχρονικής σημασίας της μουσικής με αφορμή το κείμενο, βλ. σχετικό διδακτικό σενάριο στο αποθετήριο εκπαιδευτικών σεναρίων «Πρωτέας»:</p>	<p>και δίνεται έμφαση στη σωστή χρήση τύπων του αορίστου β' στη ν.ε. (να προαγάγει, να συμβάλει κτλ.)</p> <p>Τα ουσιαστικά ή γυνή και ό παῖς</p> <p>- Με επισήμανση των τύπων των κειμένων (αναφοράς και παράλληλων) «οἱ παῖδες» και «τούς παῖδας» και αξιοποιώντας τις καταλήξεις ουσιαστικών της γ' κλίσης, οι μαθητές/τριες γνωρίζουν την κλίση του ουσιαστικού ό παῖς και επισημαίνουν τις ιδιαιτερότητές του: στον τονισμό της γενικής πληθυντικού και στην κλητική ενικού.</p> <p>- Εκκινώντας από τη χρήση της γενικής «παίδων» στη ν.ε. (Νοσοκομείο Παιδων), ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να ζητήσει από τους/τις μαθητές/τριες να βρουν και άλλους τύπους ουσιαστικών της α.ε. που απαντούν στο λόγιο χρηστικό επίπεδο της ν.ε. Με αναφορά στη φράση «Συν γυναιξί και τέκνοις» και την αξιοποίηση καταλήξεων της γ' κλίσης, οι μαθητές/τριες γνωρίζουν την κλίση του ουσιαστικού ή γυνή, επισημαίνοντας την ιδιαιτερότητα της κατάληξης της κλητικής ενικού.</p> <p>Η οριστική - επαναληπτική αντωνυμία δε θα διδαχθεί.</p>		
--	--	---	--	--	--

		http://proteas.greek-language.gr/scenario.html?sid=122.			
7 ^η	Δε θα διδαχθεί				
8 ^η	<p>1. Να προσδιορίσουν οι μαθητές/τριες τον σκοπό της ενσωμάτωσης ενός μύθου σε έναν ρητορικό λόγο με πολιτικό περιεχόμενο και να αξιολογήσουν τη βαρύτητά του ως επιχειρήματος.</p> <p>2. Να εντοπίσουν τις βασικές ιδέες του κειμένου και τις αξίες του αρχαίου ελληνικού κόσμου τις οποίες απηχούν.</p> <p>3. Να αποδώσουν το</p>	<p>Να Το κείμενο της ενότητας (σελ. 60 σχ. βιβλίου)</p> <p>- Τα γλωσσικά σχόλια της σελ. 61 αξιοποιούνται στη διδακτική πράξη επιλεκτικά, με στόχο την κατανόηση του περιεχομένου του κειμένου και την απόδοσή του στη ν.ε.</p> <p>- Για την καλύτερη νοηματική προσπέλαση του κειμένου, εκτός από τις ερωτήσεις της σελ. 62 και όσες ο/η εκπαιδευτικός διατυπώσει συμπληρωματικά ή εναλλακτικά, συνιστάται και η αξιοποίηση του</p>	<p>1. Λεξιλόγιο – Ετυμολογικά.</p> <p>Με αφορμή τα κείμενα (της ενότητας και το παράλληλο), οι διδάσκοντες ασκούν τους/τις μαθητές/τριες στην παραγωγή και στη σύνθεση.</p> <p>Δε θα διδαχθεί το Β' μέρος (σελ. 63-64 του σχ. βιβλίου) ως έχει.</p> <p>2. Γραμματική.</p> <p>Παθητικοί χρόνοι φωνηεντόληκτων και αφωνόληκτων ρημάτων.</p> <p>- Με αφετηρία φράσεις της ν.ε. όπου χρησιμοποιούνται παθητικοί χρόνοι αλλά και τύπους των κειμένων (έγκατελήφθη, σωθήναι, θαυμασθείς κτλ.), οι μαθητές/τριες εξοικειώνονται με τον σχηματισμό και την</p>	<p>Ενδεικτικά: Σελ. 68: 3</p>	4

	<p>περιεχόμενο του κειμένου στη ν.ε.</p> <p>4. Να ασκηθούν στην παραγωγή και στη σύνθεση λέξεων στην α.ε. και στη ν.ε. και να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους.</p> <p>5. Να εξοικειωθούν με τον σχηματισμό του παθητικού μέλλοντα και αορίστου.</p> <p>6. Να προσδιορίσουν τη λειτουργία και τη μορφή του ποιητικού αιτίου σε σχέση και με τη ν.ε.</p>	<p>παράλληλου κειμένου της σελ. 108, καθώς και των ερωτήσεων που το συνοδεύουν (σελ. 109).</p> <p>Για εμβάθυνση στο θέμα του σεβασμού προς τους γονείς στον αρχαίο κόσμο και σύγκριση με τη σύγχρονη εποχή, βλ. το ομώνυμο διδακτικό σενάριο στο αποθετήριο εκπαιδευτικών σεναρίων «Πρωτέας»: http://proteas.greek-language.gr/scenario.html?sid=1277</p>	<p>κλίση των παθητικών χρόνων.</p> <p>Οι αυτοπαθητικές αντωνυμίες δε θα διδαχθούν.</p> <p>3. Σύνταξη.</p> <p>Ποιητικό αίτιο και παθητική σύνταξη.</p> <p>- Με αφητηρία παραδείγματα από τη ν.ε. και τύπους των κειμένων (αναφοράς και παράλληλου), οι μαθητές/τριες προσδιορίζουν τις μορφές και τη λειτουργία του ποιητικού αιτίου σε σύγκριση με τη ν.ε.</p>	<p>Ενδεικτικά: Σελ. 69: 6, 7</p>	
9 ^η	<p>1. Να προσδιορίσουν οι μαθητές/τριες τη ροή της σκέψης του Σωκράτη και να</p>	<p>Το κείμενο της ενότητας (σελ. 70 σχ. βιβλίου)</p> <p>- Το κείμενο δίνεται στους/τις μαθητές/τριες</p>	<p>1. Λεξιλόγιο - Ετυμολογικά</p> <p>- Με αφορμή το κείμενο, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εστιάσουν στον εμπλουτισμό του λεξιλογίου των μαθητών/τριών, αξιοποιώντας κυρίως λέξεις που έχουν</p>		2

<p>διακρίνουν τα στάδια του επιχειρήματος που χρησιμοποιεί.</p> <p>2. Να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με το θέμα της εφαρμογής των νόμων και τα κίνητρα που δίνονται από την εκάστοτε πολιτεία για την τήρησή τους.</p> <p>3. Να μελετήσουν την α.ε. συγκριτικά με τη ν.ε. και να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους.</p> <p>4. Να προσδιορίσουν τα είδη της σύνδεσης προτάσεων και να διακρίνουν τις δευτερεύουσες</p>	<p>από τον/την εκπαιδευτικό σε μετάφραση όσο γίνεται πιο πιστή.</p> <p>- Οι μαθητές/τριες συγκρίνουν τη μετάφραση με το πρωτότυπο και επισημαίνουν κυρίως λέξεις που έχουν παρόμοια ή διαφορετική σημασία στην α.ε. και στη ν.ε.</p> <p>- Συζητούνται τα νοήματα του κειμένου με αναφορά σε σύγχρονα δεδομένα.</p> <p>- Για τον προσδιορισμό της δομής του επιχειρήματος, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να υπενθυμίσει στους/τις μαθητές/τριες όσα γνωρίζουν από το μάθημα της ΝΕΓ Β΄ Γυμνασίου για την Αξιολόγηση και διατύπωση επιχειρημάτων.</p> <p>- Κατά τον σχολιασμό του</p>	<p>σχέση με τις έννοιες του νόμου και του δικαίου (<i>νόμους, δίκην</i> κτλ.). Η παραγωγή, η σύνθεση και η αναζήτηση ετυμολογικά συγγενών λέξεων ενδείκνυται στην περίπτωση αυτή, όπως και η αξιοποίηση του σχολικού <i>Λεξικού της Αρχαίας Ελληνικής</i> ή ηλεκτρονικών λεξικών, όπως αυτών της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα.</p> <p>Δε θα διδαχθεί το Β΄ μέρος (σελ. 72-73 του σχ. βιβλίου) ως έχει.</p> <p>2. Σύνταξη.</p> <p>Δε θα διδαχθούν τα είδη του μορίου <i>άν</i>.</p> <p>Τρόποι σύνδεσης προτάσεων</p> <p>- Με αφετηρία παραδείγματα από τη ν.ε. και αξιοποίηση του υλικού του κειμένου, οι μαθητές/τριες διακρίνουν τις προτάσεις σε κύριες και δευτερεύουσες.</p> <p>- Προσδιορίζουν τους τρόπους σύνδεσης προτάσεων με έμφαση στην παρατακτική και την υποτακτική σύνδεση. Αξιοποιείται εδώ και το διάγραμμα της σ. 131 του σχολ. βιβλίου αλλά και ο πίνακας της σελ. 195 του σχολικού <i>Συντακτικού της Αρχαίας Ελληνικής</i>.</p>		<p>Ο/η εκπαιδευτικός ασκεί τους/τις</p>	
---	--	---	--	---	--

	<p>προτάσεις σε ονοματικές και επιρρηματικές, επισημαίνοντας ομοιότητες και διαφορές με τη ν.ε.</p>	<p>κειμένου δίνεται έμφαση σε κάθε ερώτηση ξεχωριστά και στον ρόλο της προσωποποίησης.</p> <p>Για μια διαχρονική θεώρηση των εννοιών του δικαίου και του νόμου με αφετηρία το κείμενο, βλ. το ομώνυμο διδασκτικό σενάριο στο αποθετήριο εκπαιδευτικών σεναρίων «Πρωτέας»: http://proteas.greek-language.gr/scenario.html?sid=315.</p> <p>Το αρχαίο κείμενο της ενότητας θα αξιοποιηθεί για τη διδασκαλία της παρατακτικής – υποτακτικής σύνδεσης και των δευτερευουσών προτάσεων.</p>	<p>- Οι μαθητές/τριες διακρίνουν τις δευτερεύουσες προτάσεις με βάση τη συντακτική τους θέση σε ονοματικές και επιρρηματικές.</p> <p>Οι δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις δε θα διδαχθούν αναλυτικά.</p>	<p>μαθητές/τριες στον χωρισμό του κειμένου σε προτάσεις και στη διάκριση κύριων και δευτερευουσών προτάσεων (ονοματικών και επιρρηματικών).</p>	
<p>Οι ενότητες 10, 11 και 12 δε θα διδαχθούν</p>					

<p>Η επανάληψη λεξιλογικών, ετυμολογικών και γραμματικοσυντακτικών φαινομένων συνιστάται να γίνει στο πλαίσιο της διδασκαλίας του κειμένου του Αρριανού <i>Αλεξάνδρου Ανάβαση</i>, το οποίο θα διδαχθεί κατά την περίοδο “16 Μαρτίου - Μάιος”.</p>	
<p>Σύνολο προβλεπόμενων διδακτικών ωρών</p>	<p>19</p>
<p>ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ</p>	
<p>Οι μαθητές/τριες καθοδηγούνται να μπορούν να:</p> <p>α) Συζητούν ιδέες, απόψεις και προβλήματα της αρχαίας εποχής σε σχέση με αυτά της σύγχρονης, επισημαίνοντας τις συνέχειες ή τις ασυνέχειες.</p> <p>β) Αναγνωρίζουν τη διαχρονική εξέλιξη της ελληνικής γλώσσας και αντιλαμβάνονται τις διαφορές της α.ε. με τη ν.ε..</p> <p>γ) Επισημαίνουν δομές στο αρχαίο κείμενο αντίστοιχες με εκείνες της ν.ε.</p> <p>δ) Αποδίδουν το αρχαίο κείμενο σε ορθό νεοελληνικό λόγο.</p> <p>ε) Αναγνωρίζουν ό,τι δεν επιβιώνει στη ν.ε. (αναγνωριστικός γραμματισμός) και σχηματίζουν ό,τι επιβιώνει, καθώς και ό,τι υπηρετεί το λόγιο χρηστικό επίπεδό της, σε ό,τι αφορά:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τύπους των ουσιαστικών <i>ή γυνή και ό παῖς</i> - Τύπους της ευκτικής ε.φ. και μ.φ. βαρύτονων ρημάτων - Ρηματικούς και ονοματικούς τύπους του αορίστου β' ε.φ. και μ.φ. - Τύπους των παθητικών χρόνων 	

- Τις μορφές και τη λειτουργία του ποιητικού αιτίου – την παθητική σύνταξη
- Την παρατακτική και την υποτακτική σύνδεση προτάσεων
- Τις δευτερεύουσες ονοματικές και επιρρηματικές προτάσεις (απλή διάκριση).

2) ΑΡΡΙΑΝΟΥ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΗ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΤΟΥΣ/ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

1. Κατά τη διδασκαλία, η έμφαση δίνεται στην ερμηνεία του κειμένου και συγκεκριμένα στην κατανόηση των ανθρώπινων ενεργειών και του χαρακτήρα των εμπλεκόμενων προσώπων, καθώς και στην πολιτική και πολιτιστική σημασία της εκστρατείας του Μ. Αλεξάνδρου.
2. Οι σύντομες συνδετικές περιλήψεις των παραλειπόμενων κεφαλαίων συνιστάται να διαβάζονται και να σχολιάζονται με τη βοήθεια των χαρτών και του χρονολογικού πίνακα του βιβλίου, ώστε οι μαθητές/τριες να μπορούν να παρακολουθήσουν την πορεία της εκστρατείας του Αλεξάνδρου.
3. Οι εκπαιδευτικοί αξιοποιούν το κείμενο για άσκηση στα κυριότερα γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα, όπου κρίνουν απαραίτητο.
4. Οι λεξιλογικοί πίνακες προσφέρονται για άντληση υλικού με στόχο τον εμπλουτισμό του λεξιλογίου των μαθητών.